

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografa.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc. — Manuscriptele nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Moss, A. Oppeliks
Nachfolger; Anton Oppeliks, J.
Damescer, in Budapesta: A. F.
Goldberger, Schöner Bernat; In
București: Agenzia Hatan; Su-
cursale de România; In Ham-
burg: Karovis & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
garmond pe o coloană 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LVIII.

Nr. 144.

Brașov, Joi, 29 Iunie (11 Iulie)

1895.

„Gazeta” iese în săptămânii.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colecteri.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare.
Târgul Inului Nr. 30 etajiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușii în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Din cauza sfinteii sărbători de mâne dîarul
nu va apăre până Vineri seara.

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Cu 1 Iulie 1895 st. v.

se deschide nou abonament la
care invităm pe toți amicii și sprî-
jinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șase luni	4 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Ca la noi la nimenea.

Brașov, 28 Iunie v. 1895

Am vorbit erii de stăruințele
Boemilor pentru egala îndreptățire
națională. Aceste stăruințe ale lor
culminază în lupta pentru limba și
cultura națională și va fi de interes,
credem, a trage o mică paralelă între
gravaminele Cehilor și gravami-
nele noastre, ale Românilor de sub
stăpânirea ungurească, pe terenul cul-
tural.

Voim să ne servim pentru sco-
pul acesta de unele enunțuri in-
teresante, ce le-a făcut în ședința
de Sâmbătă a camerei austriace un
membru al clubului Cehilor tineri,
deputatul Adamek, a căruia cuvân-
tare a fost primită de toți conațio-
nării săi, fără deosebire, cu mare
mulțămire.

Numitul deputat a criticat or-
donanțele școlare ale actualului gu-
vernator al Boemiei, conte Thun, și
în genere măsurile stângace și ile-
galitățile, ce s'au săvârșit de către
guvernele vieneze în paguba desvol-
tării culturale a poporului boem.

Ca un gravamen de frunte vor-
bitorul a relevat faptul, că statul nu
îngrijesce de ajutor pentru susține-
rea școlilor populare cehice, că po-
porul contribuie peste 1¹/₂ milion
de florini pe an pentru susținerea
de școle private cehice.

Cu alte cuvinte partea cea mai
mare din școlile populare cehice
sunt susținute de stat și numai o
parte se susține prin contribuiri.

Care este însă la noi în Tran-
silvania și Ungaria raportul în pri-
vința aceasta?

Nici o singură școală poporală
română nu e susținută din visteria
statului, ci toate fără deosebire sunt
avizate numai și numai la contribu-
țiile poporului, în afară de contribu-
țiile, ce acesta le plătesce statului,
din cari se susțin și se ajută nu-
mai școlile ungurești.

Un diplomat engles, care ina-
inte cu vre-o trei ani a călătorit pe
aici, ca să se informeze asupra stă-
rilor noastre, s'a minunat și s'a în-
crucișat, când l'am asigurat, că po-
porul român plătesce o îndoită dare
pentru școle, una pentru școlile un-
gurești și alta pentru școlile sale
proprie.

Așa ceva totuși nu se întâmplă
în Boemia. Acolo se plânge poporul,
că statul face prea puțin, aici însă
se plânge, că nu face absolut nimic
pentru cultura lui națională.

Și încă lucru n'ar fi așa de tra-
gic, decât am scăpa cu atâta. Dér la
noi ocărnuirea nu numai, că nu con-
tribue nici un ban pentru învățămên-
tul nostru, ci face tot ce-i stă
în putință spre a-i pune piedeci și
a-l sugruma, ca pe ruinele lui să se
pôtă înălța și să poți înflori numai
limba și cultura maghiară.

Cele ce le constatăm aici sunt
lucruri vechi și cunoscute la noi, dér
ca să ne facem o idee și mai clară
despre miseria stărei noastre cultu-
rale, e bine, ca din când în când
să privim în jurul nostru și să o
asemănăm cu starea altor popóre
din monarchia, cari asemenea au să
îndure persecuțiuni naționale.

Cehii au universitatea lor pa-
ralelă în Praga, au o mulțime de
școle secundare cehice, cari se sus-
țin din visteria statului și în pri-
vința acestora nu se pot jălui, de-
cât că în Silesia e numai o singură
școală secundară cehică, care însă se
susține din contribuiri private și că
la cele 400,000 florini, ce s'au chel-
tuit în total pe această școală, sta-
tul n'a contribuit încă nimic până
acuma.

Ce ar dice însă Cehii, când sta-
tul nu numai n'ar da nimic pentru
școlile lor secundare, fiă în Silesia, fiă
în Boemia, dér i-ar fi împiedecat ca
cu cele patru sute de mii adunate
de privați să poți ridica o școală
în Silesia, unde au lipsă de ea, cum
a făcut guvernul unguresc în afa-
cerea înființării de gimnasia române
la Caransebeș și la Arad?

Și totuși, cu tótă deosebirea
cea mare, ce există între raporturile
dela noi și din Boemia, Cehii au
cuvânt a se plânge, că pe terenul
culturei poporul lor este în multe
privințe brutalizat și violentat de
ocărnuire, că acesta se încercă a
folosi chiar școlile lor ca mijloc de
desnaționalizare, că spiritul poliție-
nesc a pătruns în administrația șco-
lară, că pe învățătorii cehi voiesc
să-i bage în jugul puterii, că se
trage la îndoielă lealitatea probată
a poporului etc. etc.

Ce sunt tóte aceste neajunsuri
și rele pe lângă starea, ce s'a creat,
aici în statul ungar, învățămên-
tului și culturei noastre naționale?

Unul din postulatele de frunte
ale Cehilor este să li-se înființeze o

a doua universitate cehă în Mo-
ravia.

Nouă, Românilor, nu numai că
nu ni-s'a înființat până ađi nici mă-
car o catedră paralelă la vre-o uni-
versitate, dér vor să ne nimicescă
acum și cele patru și jumătate școle
secundare, cu limba de propunere
română, cari nu s'au înecat încă în
potopul maghiarisării.

Cele ce s'a petrecut la încheierea
anului școlar în Blășiș și la Năsăud,
ne dau o iconă despre nisuițele sis-
tematice ale ocărnuirii de-a desna-
ționaliza tinerimea noastră școlară și
canându-o și maltratându-o pentru
sentimentele ei naționale.

Mai mult însă. Nu mai sunt su-
feriți tinerii noștri cu sentimente
curat naționale nici la instituttele
maghiare, și casul cel mai recent
din Arad ne arată în ce mod re-
voltător sunt prigonii și acești ti-
neri de pătura șovinistă maghiară
suprapusă.

Din tóte rezultă că avem drept
a dice: *ca la noi la nimenea*. Nu pu-
tem însă să nu adaugem, că, după
a noastră convingere, ast-fel de stări
ticăloșe și miserabile n'ar fi fost cu
putință, fără ca și noi să purtăm
vină, multă vină, că am lăsat ca lu-
crurile să ajungă așa departe.

Dela Asociațiunea Transilvană.

Raport special al „Gaz. Trans.“

Sibiș, 9 Iulie 1895.

Comitetul Asociațiunei a ținut Joi la
4 l. c. o ședință lunară ordinară, la care a
presidat D I. M. Moldovan, prim-presi-
dentul Asociațiunei.

Despre decursul acestei ședințe viu
se vă dau următorul raport:

Despărțemintele. Dintre raporturile so-
site cu această ocaziune dela despărțemîn-
tele Asociațiunei, amintesc la locul prim
scirile îmbucurătoare, ce le-a primit comi-
tetul din *Seliște*.

De când d-l protopretor Dr. Liviu
de *Leményi* stă în fruntea acestui despăr-
țământ, care în urma nepriceperii său lip-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Alcoholismul.

Epoca noastră luminată, cu naturalis-
mul și pozitivismul ei esagerat până la ri-
dicul, propovăduiesc „dogma”, că omul își
are origina dela moimă; naturalistii-ateiști
moderni însă au lăsat o mare lacună în
sistemul omenesc, când, ec'asa, numai din
zel rău înțeles și mai rău aplicat, au iden-
tificat pe om cu bestia, séu animalul.

Să ne spună acești escentrici ai natu-
ralismului, unde este acel *pavian*, care cu-
noscce însămnătatea vécului? Care *cimpanz*
scie ceva despre spirtoșe? Unde se afla
acea *gorilla* séu *gibbon*, care se gândesce
la alcoholism? Căci animalul, bestia pro-
priu dîsă, se deosebesc de om, de așa nu-
mita ființă „*homo sapiens*”, prin faptul,
că în alegerea hranei potrivite urmăză in-
stinctului. Omul din potrivă; el din timpu-
rile cele mai vechi caută chiar și acei ar-
ticolii de consum, cari nu cuprind nici o
materie nutritivă, ci numai irită nervii, îl

pun în stare veselă, ori îl agită grozav, ba
il ameteșc până la nesimțire.

Așa-déră alcoholismul, séu mai bine
dîs tendința de-a se îndopa omul cu beu-
turi spirtoșe până la cel mai teribil grad
al escesului, — este nota caracteristică,
ce desparte pe om de moimă, séu de
animal.

Virchov, cunoscutul aderent al învă-
țeturilor lui Darwin, dice, că nu numai așa
numitele „popóre de cultură”, ci și națio-
nile cele mai vechi aveau mijloce caracte-
ristice pentru escitarea gustului și plă-
cerii.

Acésta ar fi așa déră „legea funda-
mentală” a rassei omenesci, care decât nu
s'ar fi datat la alcoholism, noi și ađi am
trăi în păduri și pe arbori, ca moime cu
patru picioare. Cel puțin așa s'ar puté de-
duce din „teoria” lui Virchov.

Dintre locuitorii pământului două mi-
lióne își gâtesc beutura iritătoare din foi de
cafea (plantă). *Thea de Paraguay* o beau
mai mult de deuce milióne ómeni, și tot
atâți cea de *coca*. Nobila *Cicoria* este con-

sumată de mai mult de patru-deci milióne
ómeni; *cacao*, în diverse forme, e folosită
de peste cinc-deci milióne, ér *cafeaua* prá-
jită și servită în céșce o sorb cu olimpică
plăcere și fericire sute și sute de milióne
de ómeni. Trei sute milióne ómeni mănâncă
și fuméză *hasis*; patru sute milióne inghit
opium; cinc sute milióne dau năvală pe
gât cu *thea de China* și tóte popórele cu-
noscute se închină plăcerii de-a fuma.

Chiar și cele mai sêlbatece seminții
omenesci nu se mulțamesc cu apa curată.
Intre beuturile zaharóse și alcoolice cel
dintăiu loc îl ocupă mustul din viță de
viie; popórele asiatice își pregătesc beuturi
spirtoșe din *asclepius acida*, séu din *sacro-
stemino viminalis*. Sub zona tropicá se pre-
gătesc *vin de palmi*, și Negrii din Africa
sciu să facă nenumărate beuturi spirtoșe
neconoscute de Europeni. În India se face
plăcutul *araco* din orez și din *areca catecha*;
în America se pregătesc *rom* din tréștie
de zahăr. În Europa se pregătesc o mul-
țime de beuturi spirtoșe din cereale, fructe
și napi de zahăr. Mongolii fac *kumis* de
diferite grade din lapte; vechii Celți, Slavi

și Germani alcoolisau miera de stupi;
Englesii, Scandinavii, Cehii și alte popóre
fabrică berea. Mare prieten al vinului este
și Românul și Ungurul. Pe insulele mării
sudice se estrage din piper picanta beutura
Cava; Indusii din America sudică pregă-
tesc din porumb fórte spirtoșă *chicha*, ér
Chinezii și Japonezii încă nu stau înderét
cu *saki* a lor.

Se dice, că în lupta pentru esistență,
omul are nevoiă de beutura spirtoșă, căci
acésta îl întăresce fisicesce de-oparte, de
altă parte ea înveselesce fără inđoială su-
fletul și, ca și apa Lehtei, inghite nécazu-
rile omului.

Fórte bine! Dér ce vor dice totuși
marii învățați ai vécului, când dându-și pu-
țină osteneță să esamineze, vor afla, că ađi
alcoholismul bântue în tóte păterile socie-
tății omenesci, de sus dela palat până jos
la colibă, în cel mai înfiorător mod?

„Obiceiu devine a doua natură”.
Acésta o dovedesce mai bine alcoholismul
ale cărui urmări le cunoscce și cel din ur-
mă muritor.

sei de bunăvoință a antecesorului său unde-a rândul nu a dat nici un semn de viață, marea și frumoasa comună Seliște a îmbrățișat cauza Asociațiunii cu un zel extra ordinar, care ne lasă să sperăm, că în scurt timp acest despărțământ va fi unul dintre cele mai de frunte în toată Transilvania.

Adunarea generală din est-an s'a ținut la 9 Iunie st. n., luându-se mai multe concluse importante, între altele referitor la înființarea de agenturi comunale, la împreunarea ședințelor comitetului cu prelegeri practice etc.

Proxima adunare generală se va ține în Gura Riului, pentru care ocaziune s'au designat pentru disertațiunile teme: „despre relele, ce le aduce cu sine lățirea lucrului la poporul nostru, și despre îmbrățișarea meseriilor“.

S'a făcut apoi înscrierea de membri noi și s'au încasat în total fl. 384.

Comitetul cu multă plăcere a luat act de acest raport și a dat espreșiune recunoștinței sale și în protocolul ședinței.

Despărț. *Dicio-St.-Martin* raportază despre adunarea generală, ținută la 22 Ianuarie a. c., la care s'a reconstituit comitetul pe un nou period de 3 ani cu D. Vas. Zehan, ca director, și despre ședința comitetului din 9 Iunie a. c. Totodată transpune suma de fl. 47 ca taxe de membri și contribuiri la fondul „G. Barițiu“.

Desp. *Cohalm* transpune protocolul ședinței comitetului său din 2 Iunie a. c., împreună cu bugetul anului 1895, care se aprobă.

Școala de fete. *D. Zaharia Boiu*, secretar I și delegatul comitetului, raportază despre decursul examenelor anuale, ținute de astădată sub presiunea inspectorului reg. de școle, și arată, că rezultatul acestor examene a fost îndestulitor.

Direcțiunea școlii transpune programa școlii pe anul 1894/5 și protocolul conferinței corpului didactic, care propune mai multe adaptări ale salelor de învățământ și ale localităților internatului.

Pentru studiarea acestor propuneri și consultarea arhitectului se esminte o comisiune de 3, care va avé să raporteze urgent într'o ședință extraordinară, ce se va conchiama încă în decursul lunii curente.

D-ra *Alexandrina Cunțan*, profesora de muzică, prezintă diploma sa de conservator din Lipsa, care fiind ținută în termeni foarte măgulitori, s'a luat spre scire cu deosebită plăcere.

Elevei *Ana Jantea* din Boița i-se iartă didactul pe semestrul I. al anului trecut.

Biblioteca. Bibliotecarul prezintă catalogul bibliotecii, tipărit de nou în estensiune de 12 côle.

Contul tipografiei pro fl. 201.75 se asemează spre solvire și se dispune distribuirea catalogului la mai multe corporațiuni, diare etc.

Modificarea statutelor. Magistratul ora-

șului Sibiu, luând la cunoștință, că adunarea generală competentă de a modifica statutele Asociațiunii se va ține la finea lui August și că prin urmare modificările cerute de guvern nu se pot face în termenul prescriis de 2 luni, a proroguit acest termen până la 10 Septemvre a. c.

Curenții. În fine s'a luat spre scire mulțămida bibliotecii din *Galati* pentru publicațiunile trimise; s'a declarat vacant ajutorul de fl. 25, ce l'a avut învățacelul meseriaș *G. Marcu* din Brașov; s'a asemnat contul tipografiei arhidiec. pentru tipărirea „Transilvaniei“ și s'a decis a participa la subscrierea de acțiuni à 200 fl. ale institutului „Albina“.

Terorismul în scôlă.

Șovinismul maghiar, dând mâna acum și cu cel mai neomenos terorism, seceră în toate părțile țării victime române nevinovate nu numai în viața publică, ci și în scôlă. Îtă ce se vestesce de pildă din faimosul oraș Arad:

Un călător, care a trecut prin Arad, serie, că înainte de a pleca cătră casă a înțele, că toți studenții români dela scôlăle civile ungurești din Arad au primit note rele (secunde) din câte 5—6 studii. Chiar și cei mai eminenti studenți români, cari în periodul al doilea, la Paosi, aveau calcul de „eminentia“ din 5—6 studii, acum la finea anului li-s'au dat din aceleași studii tot atâtea secunde. Bieții studenți erau deserați, au protestat la director, d'er inzadur.

Asemenea s'a întâmplat și cu studenții români dela gimnasiu, și mai ales cu cei din clasa a doua. Ei au fost trântiți aproape din toate obiectele cu grâmada. În drepta lor mâhnire, ei și-au luat un avocat, ca să protesteze la ministrul.

S'a petrecut și un episod unic în felul său. Un student român din clasa 3 civilă a fost întrebat de profesor: „Hogy érez magy?" (Cum simțesc?) Studentul a răspuns: „románul!“ (românesce), fiindcă „román vagyok“ (sunt Român). Profesorul turbând de mânie și infuriându-se, ca un sêlbatec, l'a amenințat și l'a mânat în „Valahia“, dîcînd: „Olyan nem létezik itt Magyarországon; ha román akarsz lenni, pusz-tulj Oláhországra, itt csak magyarok létez-nek és létezhetnek“. (Așa ceva nu există aici în Ungaria; dacă vrei să fi Român, cară-te în Valahia; aici numai Maghiari există și pot exista).

„Dreptatea“ din Timișoara spune, că s'a informat asupra stării lucrurilor și a aflat, că este adevărat ceea ce i-a scris numitul călător. Dintre 31 elevi români ai scôlei civile, 21 au fost puși în secundă.

Incurcăturile din Macedonia.

O telegramă din Sofia anunță, că afară de Franția, toate puterile europene au atras atențiunea guvernului bulgar la pericolele, ce ar pute să urmeze din împrejurarea,

Alcoholismul s'a înrădăcinat adênc la toate popoarele. Nici legile draconice ale evului vechi, nici tendințele mai umane ale epocii moderne, nici societățile, birurile seu pedepsele, ori onestelele medicilor, nu sunt în stare a îndupleca omenia, s'ă o rupă cu alcoholismul.

Dacă omul s'ar deriva dela moimă, ar ține măsura; n'ar fi crescut din moimă cu patru picioare om, dacă n'ar fi căzut în brațele alcoholismului.

Tôte încercările contra stirpirii acestui blăstêm etern pe omenime, se par a fi zadarnice; n'ajută nimio, nimic. Orangutanul învață și el a bé un pahar de lichid spirtuos, d'er pân' la alcoholism totuși n'o pôte duce. Dintre 100 țărani din Galiția însă, 99 sunt alcoolici intrupați.

Și totuși alcoholismul are doi antidoti puternici: cel dintâiu este morala, al doilea pădătorii acesteia: femeile bune și înțelepte, cari influențază asupra bărbaților mai bine, decât legile și societățile de temperare.

H.

dacă Pôrta ar pute dovedi, că guvernul din Sofia sprrijinesce nemulțămirele din Macedonia. În cazul acesta toate urmările ar trebui să le pörte Bulgaria.

Guvernul bulgar a răspuns, și din răspunsul acesta apare, că el n'a luat parte la mișcări și vré să stea departe de astfel de întreprinderi aventuriöse.

În felul acesta a declarat și metropolitul *Clement*, conducătorul deputației bulgare la Petersburg, într'o convorbire, ce a avut-o cu un redactor al fôiei „Novoje Vremja“. Metropolitul *Clement* s'ă fi dîs, că nu trebuie să se dea mare însemnătate mișcărilor din Macedonia. Guvernul bulgar nu s'a făcut vinovat de nici o acasă.

De asemenea și fôia macedonenă „Pravo“ dîce, că este o minciună scirea răspândită despre spriginul, ce l'ar fi dat, ori l'ar da guvernul bulgar Macedoniai. Dimpotrivă, Macedonenii au cauze de a-se plânge contra multor nedreptăți și neajunsuri, ce li-le crează guvernul bulgar.

Macedonenii n'au cerut spriginul acestui guvern. Esperiențele mai recente dovedesc, că participarea Bulgariei în afacerile macedonene tot-dêuna a fost condusă de interese speciale, cari une-cri au fost păgubitoare pentru naționalitățile din Macedonia. Tot ce pretind Macedonenii dela guvernul din Sofia este, ca acesta să nu împiedece pe sclav de-a voi să móră pentru libertate.

Scirea din Belgrad, că Bulgarii ar fi atacat oficiul vamal din Losnița, se reduce la următorul incident: Un individ cu numele *Iankovici*, care făcea contrabandă între Bulgaria și Serbia, a fost prins în flagrant pe teritor bulgar, în ziua de 4 l. c. Făptuitorul a fost escortat în Trin și nu i-s'a dat libertatea numai pe lângă o cautiune de 5000 franci.

SCIRILE PILEI.

— 23 Iunie.

Din diecesa Orașii-mari. Joi la 4 Iulie n. s'a ținut concursul pentru primirea alumnilor în teologia, în seminarul de băeți din Oradea-mare și în internatul Pavelian din Beiuș. S'au primit în teologia 12 tineri, dintre cari 1 va merge la Budapesta, 2 la Strigoniu, 5 la Oradea-mare, 2 la Sătmar și 2 la Ungvar. În seminarul de băeți din Oradea-mare s'au primit gratuit și cu jumătate de plată 44. În internatul Pavelian din Beiuș s'au primit gratuit 18, cu jumătate de plată 16 băeți. Din incidentul acesta In. Pr. S. Sa episcopul *Mihail Pavel* a dărunit și de astă-dată 6000 fl. pentru ajutorarea a 60 de preoți diecesani, cari au dotațiuni mai slabe.

— 0 —

Condeiu plătit contra Românilor. Mercenarul ôrdei șovinismului maghiar, simbriașul guvernului ungurec la Paris, rêtăcitul *Raoul Chelard*, publică în fôia franceasă „Rappel“, vëndută Maghiarilor, un articol contra Românilor. C'o sfruntată nerușinare, acest troubadur rêtăcit prin cloacele Parisului dîce, că nêmul românesc e cel mai „inchipuit“ dintre nêmuri, și numai așa, de „imbuibat“, ce este, cere drepturi pe socotêla Maghiarilor. D'er nu i-se vor da, căci strêinătatea (adecă el, *Raoul Chelard*) începe să cunoscă relul, ce se jôcă cu ea contra „nobilei națiuni“ maghiare. — Foile unguresei reproduc cu drag ceea ce scrie acest om certat cu dreptatea și adevêrul, și în naivitatea lor cred, că prin astfel de proceduri lumea nepărtinitôre va pute fi sedusă a crede scriselor condeiuului plătit de cei din Pesta.

— 0 —

Cine a inventat tiparul? Pân' acuma se credea, că inventatorul tiparului a fost Guttenberg; numai Italienii reclamanu acesta invențiune în favorul conaționalului lor *Pamfilio Castaldi*. Acum primim o notiță scôsă din „Fôia Diecesană“ dela Caransebeș, care susține, că d-l arhitect *Adrian Diacon* a găsit în ruinele fostei colonii romane *Bersovia*, lângă *Boșca*, nu departe de Timișoara, nisce probe necontestabile, că Romani, și în deosebi cei din legiunea IV *Flavia Felix*, deja în secolul al II-lea după

Christos au cunoscut tiparul cu litere mutabile și că în castrul stativ din *Bersovia* s'au și servit de el. Acéstă descoperire epocală, spune notița, a fost esamiată de doi membri ai Academiei Române, cari au aprobat'o; nu se indică însă și numele acestor academicieni.

— 0 —

Oficieri în rezervă și uniformă. Oficieri în rezervă din armata comună se îmbrăcau adese-ori în uniformă, mai ales în excursiuni și călătorii, pentru cari obțineau prețuri scădute de călătorie. S'a întâmplat chiar, că unii oficiali în rezervă purtau uniformă neinterupt. Comanda de corp a dat acum un ordin, prin care oficialii în rezervă li-se opresce strict de a purta uniformă în viața privată. Uniforma se pôte purta numai la anumite ocaziuni, precum când e vre-o serbare pentru casa domnitôre, când sunt chiamați la raport, ori când cercetêză casina oficialilor. Oficialii în activitate sunt avisați controla executarea ordinului.

— 0 —

Scôlă românescă în Timișoara. Romani gr. or. din Fabricul Timișorei—dîce „Dreptatea“ — au întreprins o colectă pentru înființarea unei scôle, care va costa peste 6000 florini. Cel dintâiu subscriitor este d-l avocat *Emanuil Ungureanu*, care a dărunit frumoasă sumă de 500 fl.

— 0 —

Episcopul latin *Zardetti* din Bucuresci, după cum se telegrafieză de acolo, și-a dat dimisia, și Papa i-a primit'o. În locul lui este numit administrator monseniorul *Jaquet*, episcop latin în Iași.

— 0 —

Mare catastrofă. Din Bucuresci i-se telegrafieză lui „Egyetértés“, că în localitatea *Olănesci* s'a întâmplat Sâmbătă sêra o mare ruptură de nor, în urma căreia s'a prăpădit aproape întreg cătunul. Multe vieți omenesci au cădut victimă. Până alaltăieri 8 cadavre au fost scôse din șanțuri, între cari un învăștor și cinci copii ai lui, cari au fost aflați 20 kilometri departe unii de alții.

— 0 —

Săpături nouă la Adam-Klissi. Făcându-se nouă săpături la *Adam-Klissi*, s'a găsit, la o adêncime de doi metri, un capac de mormânt, compus din patru părți, de pêtră șlefuită. Pêtra s'a păstrat bine și e sculptată în mod artistic cu diferite flori. Pe o parte a capacului se cetesoe, în litere gravate, urmâtorea inscripție în latinesce: „Deilor nemuritori, *Luciu Emiliu Verus* din legiunea XIII gemina, a trăit 9 ani și 8 luni cu *Elia Marchina*, nevasta sa. *Modestus Emilius Verus*, în timpul consulului *Emilius Verus*, fiului din partea tatălui. A bine meritat deia tatăl!“ Capacul acesta de mormânt datêză prin urmare de pe timpul lui *Vespasian*, în secolul al 3-lea după *Christos*.

— 0 —

Conferența episcopilor catolici, după cum se anunță, nu se va ține înainte de 10 August a. c. Terminul pentru intrunirea ei încă nici nu este definitiv stabilit.

— 0 —

Cassarea loteriei micî. „*Budapesti Hirap*“ este informat, că în secția loteriilor din ministerul de finanțe se fac studii în diverse direcțiuni pentru a pune în aplicare cassarea loteriei micî, ce scim deja, că în principiu a fost primită.

— 0 —

Plener funcționar. Din Viena se anunță că fostul ministru *Plener* va fi numit președinte la Curtea de compturi comună din Viena, în locul lui *Tolk Wilhelm*, pus în retragere. Numirea acesta a lui *Plener* ar adeveri așa-dêră credința generală, că el s'a retras cu totul din viața politică.

— 0 —

La scôla reală de stat din Brașov au funcționat în cursul anului scolar trecut 22 de profesori, elevi au fost în toate clasele 163; dintre aceștia au depus esamenele cu succes fôrte bun numai 3-47%, cu succes bun 15-97%, cu nesuficient 42-65%; va să dîcă aproape jumătate dintre scolari sunt cu secundă. Pe lângă toate

Henneberg-Seide
 — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen, — schwarz, weiß und farbig, von **35 kr. bis fl. 14.65** p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), **porto- und steuerfrei ins Haus.** Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
Seiden-Fabriken
G. HENNEBERG
 (k. u. k. Hofl.) **Zürich.**

Cursul la bursa din Viena.
 Din 9 Iulie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.76
Renta de corone ung. 4%	100.05

Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	125.85
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	103.30
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	122.50
Bonuri rurale ungare 4%	98.50
Bonuri rurale croate-slavone.	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru rez. Tisei și Segedin.	146.50
Renta de hartie austr.	101.25
Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	124.—
Losuri din 1860	156.75
Actii de ale Banței austr. ungară.	1081.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	491.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	409.10
Napoleonori.	9.61 1/2
Marci imperiale germane	59.25
London vista	121.65
Paris vista	48.15 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.50
Note italiene.	46.15

Cursul pieței Brașov.
 Din 10 Iulie 1895.

Bancnota rom. Camp.	9.57	Vënd.	9.59	
Argint român. Camp.	9.50	Vënd.	9.55	
Napoleon-d'ori Camp.	9.59	Vënd.	9.60	
Galbeni	Cump.	5.75	Vënd.	5.80
Marci germane	Cump.	59.—	Vënd.	—.—
Ruble rusești	Cump.	129.—	Vënd.	—.—
Lire turcești	Cump.	10.80	Vënd.	—.—
Soris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75	

— Avis. —

Subscrisa are onorea a avisa On. Public, că **negotiu cu turte**, ce există de mai mulți ani în Brașovul vechiu str. Lungă Nr. 3, cu morțea bărbatului meu **nu suferă nici o schimbare, și îl voi continua ca și până acuma.**

Tot-odată rog. pe On. Public a mă onora cu cercetare și comande numeroase, care le voi executa spre deplină mulțămire,

Cu totă stima:
Fritzi Herter.

PAUL KOTZÓ,
 inginer civil,
 Budapesta, VIII. Uellöer-Strasse Nr. 18.

Garnituri de treerat, cu abur pe stiftur, de 2 1/2, 3, 3 1/2 și 4 puteri de cai.
 Mai departe: **garnituri de treerat,** cu abur pe șine, de 4, 5, 6, 8, 10 și 12 puteri de cai, cu **Ventilator** dedesubt, cu **aparate lungi**, pentru scuturatul paelor și cu **ciururi** extraordinar de mari, și **cilindru de sortat, Locomobile-compound,** dela **R. GARRETT & SONS,** neintrecute, economie de 40% la materialul de ars.

Mașini Brandforder, pentru cositul bucatelor, cu aparat, pentru **legat snopi**, recunoscute de cele mai bune.

Greble originale americane, cu **prăjină combinată**, pentru unu seu doi cai. — Mai departe

Mașini de semănat în rânduri și ori-ce alte mașini și unelte agricole.

Agenți pentru provincie se angajiază. 6—7

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll
 Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.
 Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților celorlți mai cerbicoși la stomach și pantece, in contra cărceilor și acrelei la stomach, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celorlți mai diferite bole femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce.—Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.
 Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
 Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
 Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca unu remediu popularu cu deosebire prin trăsă (frotată) alină durerile de soldină și reumatismu și a altor urmări de recelă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.
 (Pe baza de natron Acid-salicylic)
 La întrebunțarea dînică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură: cestră apă de gură conservarea sănătôși și mai departe a dinților. Prețulu sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiteră principală prin
Farmacistulu A. MOLL,
 c. și r. furnisoru alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
 Comande din provinciă se efectuează dînicu prin rambursă postală.
 La deposite se se cetră anumitū preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
 Deposite in Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victoru Roth, Fr. Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoții, J. L. & A. Hesshalmer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.
 23—52.

Orele de cassă dela 8—1.

„ALBINA“
 INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
 FILIALA BRAȘOV

Giro-Conto la banca Anstro-Ungară.
Cec-Conto la postă Nr. 505.

primesc depuneri spre fructificare pe lângă 4 1/2 % netto, solvind însași darea de interese;
 sconteză polițe comerciale cu 5 1/2 %;
 accordă imprumuturi cambiale și cambial-ipotecari cu 6 %; deschide credite în cont corrent sub cele mai avantajoșe condițiuni;
 accordă imprumuturi pe hârtii de valoare, monede, giuvaere și mărfuri cu 6 %;
 cumpără și vinde cu prețurile cele mai convenabile monede și hârtii de valoare indigene și străine, în specialu de cele românești;
 răscumpără fără nici o detragere cupone, escompteză cupone înainte de scadență, și cumpără cu celū mai urcatū preț cupone dela efecte române;
 efectuează în modulū celū mai culantū încasări și plăți pe piețele din țeră și streinătate;
 esecută în comisiune ori-ce însărcinări de banca sub cele mai ief-tine condițiuni;
 închiriază magazine și locuri libere de depou, pe teri-toriulū său strada Gării Nr. 45, care, situatū nemijlocitū lângă gara drumului de fier de statū, e legatū prin șine proprii cu acesta și investitū cu dreptulū de vămuire și cântărire oficiôșă prin organele drumului de fier de statū;

primesc în calitatea sa ca reprezentanță principală a societății de asigurare **EQUITABLE** din New-York oferte pentru asigurări pe viață sub condițiunile favorabile, parti-culare a acestei societăți.

Onorabilelorū administrațiuni de fonduri și p. t. D-lorū capitaliști le recomandă pentru plasarea de capitale **Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“** ale cărorū cupone se răscumpără semestrulū fără nici o detragere, și cari se află de vëndare în cursul dîlei a bursel din Budapesta, in piese de 500, 1000 și 2000 de corone. Comparandū cursurile și produsulū celorlalte efecte indigene, se pôte susține cu totū dreptulū, că **Scrisurile fonciare „Albina“ de 5%** suntū adî relativū cele mai ief-tine și totodatū mai productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.

Bonitatea absolută a foncierelor „Albina“ e garantată prin valorea celū puținū întreită a ipotecelorū pe baza cărora se esmitū, prin fondulū specialū de asigurare a scrisurilorū fonciare care e de fl. 200.000 și în fine prin totalitatea orî și cărei alte averi a institutului.

50—*

Orele de cassă dela 8—1.

Sz. 2678—1895. tlkvi

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhirrē teszi, hogy ifjabb Ioanovicu Constantin végrehajtatónak Ioanovicu Demeter végrehajást szenvedő elleni 47 frt 70 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. bíróság) területén lévő Zernest község területén fekvő s a zernesti 853 sz. tlkjbven 1088 hrsz. alatt foglalt fekvőből adós nevén álló egyharmadrész. juttalékra, az özvegy Ioanovicu Constantinné született Brasovean Rosalea javára bekeblezett élethossziglani haszonélvezeti jog épségben tartása mellett 733 frt. 33 1/3 kr., továbbá az ugyanazon tjkbven 1089/1 hrsz. alatt foglalt egész fekvőre 3 frt, ugyszintén az 1089/2 hrsz. alatt foglalt egész fekvőre az árverést 3 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi julius hó 20-ik napján d e. 8 órakor Zernest község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-en 3333. sz. alatt kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképesértékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó 1895. évi április hó 12-én.
 A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

KOVACS,
 egyes bíró.